

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . . . 20 кор.
на пів року . . . . . 10 кор.
на чверть року . . . . . 5 кор.
на місяць . . . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш.
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
«рім неділь і руских свят»
5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» під ч. І.
п. Домбровського (Хорунжии). Екс-
педиция місцева в Агенції Со-
коловского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
даки і приватні донесєня по
30 с. від стрічки.

Недуга Ёго Святости Льва XIII.

(X) По всіх усюдах цілої землі рознесли ся блискавицею вісти про недугу Святійшого Отця, а мільони вірних вижидають з дрожачим серцем дальших вістий про стан здоровля Ёго Святости. Льва XIII. постигла тяжка недуга. Дев'яностотрилітній намісник Христа, котрий нераз вже так кріпко поборював смерть, велів себе заосмотрити Святійшими Тайнами. По всій землі шлють горячі молитви до Всевишнього, щоби і сим разом вернув здоровлє тому, котрого голосу привик весь католицкий сьвіт слухати в усіх найтруднійших питаннях і справах. І справді ще вчера надійшли вісти, що після вельми зручно переведеної операції поліпшив ся стан здоровля Ёго Святости, що ще блиснув промінь надії. Справді якась чудесна сила, якийсь незвичайно бодрий дух держить се немічне тіло, бож в тяжкій недужі після прийнятя Сьв. Тайн Ёго Святість велів себе одягнути і довго ще писав при своїм столі. Навіть така недуга не може зневолити до безчинности того, котрий все своє довговічне жите привик безнастанно і неспичучо працювати, того, котрий відпочинку по тяжких трудах глядів в складанню знаменитих латинських віршів, що плили єму так легко клясичною латиною. Ёго Святість бажав по прийнятя Сьв. Тайн все упорядкувати, все розпорядити. Справді чудесною силою, неімовірною силою волі кермує бодрий дух немічним тілом.

Недуга, в яку попав Святійший Отець, прийшла зовсім несподівано. Ще перед кількома тижнями на тайній консисторії уділив Лев XIII деяким вибраним пралатам найвищого достоїнства, які може Церква надавати. В тім сьвітлім зборі кардиналів ніхто не причував, що Святійшого Отця небавом постигне тяжка недуга. Але вже підчас сеї консисторії повстав зарід недуги, якого не добачив спершу, навіть довголітній прибічний лікар др. Ляпоні. Се були перші ознаки запалєня легких (після погляду інших лікарів запалєне олегочної). Минулої пятниці мав папа перехати ся ватиканським городом. Тінисті алеї ватиканського города пособляли Сьв. Отцю двайцятьпять літ переносити велику жару римского літа. Підчас тих прогульок по тінистих алеях ватиканського города, далекого від усякого гамору сьвітового, окруженого високими мурами, роїли ся в умі і уяві Ёго Святости ті високі думки, з яких складали ся опісля поезії клясичною латиною, якою після Вергілія і Горация ніхто так по мистецки не володів, як Лев XIII. Тут мали почин ті пісні в честь сьвятих, а також ті жартобліві і ліричні поезії, які стають певним доказом високого полету духа достойного сьпівця на апостольскім престолі.

Остання проїздка Ёго Святости по ватиканським городі була причиною теперішньої недуги. Там простудив ся папа, а простуда в тім віці потягнула за собою грізні наслідки. Але мимо простуди не хотів відкликати заповідженого на пятницю

послухання угорских путників, що прибули до Риму, щоби почути слова благословєня з уст Христового наслідника. Підчас сего послухання проявило ся ослабленє, а за тим і душність, папа занедужав тяжко, а в суботу вже розійшли ся непокоячі вісти по цілім сьвітлі. Телеграфічні вісти, які і в нашім дневнику день в день подавали ми про хід недуги і стан здоровля Льва XIII, викликали глибокий і щирый жаль в цілім католицким сьвітлі, а ще більш у тих, котрі коли-небудь мали те щастє особисто почути з уст Ёго Святости слова християнської потіхи і благословєня. А серед сего суму, яким переняв ся весь католицкий сьвіт, не упадає духом лише папа Лев XIII, а навіть коли звернено єго бачність на грозу хвилі, не замутила гадка про смерть єго ясного духа. Той, що все жите своє трудив ся для добра Церкви десяткі літ, жертвує і хвилі своєї недуги потребам і справам Церкви, дав розпорядки кардиналови Орелії про будуччину. Трогаюча була хвиля, коли Сьв. Отець після прийнятя Сьв. Тайн прощав ся з кардиналами, до кожного промовив кілька слів потіхи і віради, а навіть одному французькому кардиналови поручив переказати своє благословєне Франції, котра останними часами навела єму стілько журби і в тій своїй тяжкій хвилі Сьв. Отець згадує сей край з щирим серцем.

Опісля, коли троха покріпили ся сили, подиктував Сьв. Отець своему секретареві Анжельому латинські вірші, які мають бути останними, і просив передати зараз ватиканській печатні, позаяк хотів би ще прочитати коректу і випечатати це за жита.

Sol moritur vespro cedens sua regna
gubenti (Сонце вже гасне а вечер вступає у владу), так починає ся перший латинський вірш.

Се не є остання година, в якій душа боре ся з смертним тілом, се не боротьба із смертю, позаяк Сьв. Отець не лякає ся смерти і до свого окруженя промовив: «Йоаким Печі умре, одначе папа є непохибний і вічний».

Два торжества ческі.

(Конець).

Значіне і память славянських первоучителів св. Кирила і Методія оцінили належно різні славянські історики і учені а між ними і ческі, позаяк ті слави по віки солунські брата не лише принесли християнство Славянщині, дали їй св. письмо і славянську азбуку, але особливо західним Славянам помогли зберегти народну індивідуальність і незалежність проти організму латинсько-німецької церкви і німецької держави. Також і папа Лев XIII в своїй енцикліці Кирило-Методієвській висловив бажанє, щоби честь сих славянських апостолів ширила ся щораз більше, а много заслужений хорватский єпископ Штрёсмаєр в своїм архієрейскім посланію справедливо зазначив, що завдяки св. Кирилови і Методію славянський язык став сьвященним язиком богослужєбним, чого не осягнув ані ні-

мецький, ані французский ані італійский, ані ніякий пнший европейский язык.

Сьвяткованє памяти апостолів славянських у Велеграді почало набирати щораз ширшого розголосу від 1885, коли там обходжено тисячліте смерти св. Методія.

На день 5. липня збирало ся з того часу рік річно до 50.000 і більше путників з Моравії, з Чех, з угорської Словаччини, а приїжджали також і Русини. Але не було ще так величавим се торжєство, як сего року, бо окрім нечисленних мас народу (числено на 50.000 людей) з Моравії, Словаччини, Чех (приїхав окремиї поїзд з заступниками всяких корпорацій і товариств), причинили ся до піднесеня сьвітлости Є. Ем. кардинал Скербенський з Праги, єпископ Бавер з Берна, Є. Е. митрополит гр. Шептицкий і кількох інфулатів з рїжних чєских дїєцезій. ВПр. Митрополит Шептицкий прибув уже в суботу вранці і відслужив літургію в т. зв. кирилиці т. є церкві, де після переказу мають спочивати моці св. Методія. Зібрані там перші путники з зачудованєм слухали славянської служби Божої і вперше бачили наше архієрейске богослужєне і нашого владика, що зробило на них незвичайне вражєне. В суботу пополудни почали надходити численні процесії в рїжнородних живописних одягах, тає що побавом вельми простора площа між величавим костелом, а монастирем виповнила ся громадами путників. Після відправи вечірні послїдувало торжєственне повитанє всіх владик насївших на се торжєство, почім відіроваджено їх до монастиря.

На монастирській площі уставлено велику естраду а на ній приладжено престол для богослужєня, яке там мало відправляти ся в неділю 5. липня. Вже від досьвіту надходили дальші процесії путників, котрі виповнили цілу безмежну площу, на якій зібрало ся що найменше около 40.000 народу, а около 10.000 виповнило костел, де Служив літургію кардинал Скербенський. При престолі на естраді о 8-ій год. вранці відслужив службу Божу ВПр. Митрополит Шептицкий перед кількодесятитисячним народом, що голова о голову виповнив цілу площу. Очи всіх були звернені на нашого владика, а величавість обряду нашого припала всім вельми до внодоби і не могли нахвалити ся і налюбувати ся. Опісля відслужив Службу Божу при тім самім престолі єпископ Бавер, а відтак по богослужєню почали ся вічеві промови. Розпочав гр. Ноєтїц, голова катол. чєского товариства (прибули також два князі Льобковици, гр. Дейм посол до ради держ., посол др. Куделя, пос. Барвіньский і багато пнших з інтелігенції чєскої і моравської, а в усім давав лад др. Стоян, посол до держ. ради). Між численними бесїдниками промовляв також ВПр. митрополит Шептицкий про значіне сьвяти Кирило-Методієвского для Чехів і всіх Славян і краснорічивою промовою, яку всі зрозуміли, викликав незвичайне одушевленє. Пос. Барвіньский в своїм привіті висловив, щоби Чехи високо держали прапор св. Кирила і Методія, який дасть їм побіду.

Відчитано також велике число привітних письм і телеграм з рїжних сторін. Колиж після благословєня від Сьв. Отця уділеного кардиналом Скербенським духовнім достоїнцки і сьвітскі гості стали опісля розходити ся з естради, кинув ся нарід з слєзами радості в очах до нашого владика, щоби уділувати єго руки і ризи

і подякувати йому за звеличане сего торжества і за слова духовної віради, так що можна було побоювати ся серед стиску многотисячної товпи якого небудь випадку. Одначе при всім тим ціле торжество закінчило ся в найбільшій ладі і спокою.

Підчас обіду, який відбув ся в монастирі в честь високих достойників Церкви, вношено багато тоастів, а між иншими також тоаст в честь ВПр. Митрополита Шелтицького, в яким висловлено йому сердечну подяку за его труд і звеличане торжества. ВПр. Митрополит відповів рускою промовою, повитаною грімкими ошлесками, в якій висловив горяче бажане, щоби Чехи і Русини частійше тут збирали ся, взаїмно себе пізнавали а се може причинити ся також до поліпшення долі обидвох народів. Під вечір виїхав ВПр. Митрополит з Велеграду до Відня супроводжуваний ще по дорозі численними громадами путників. Можна би бажати, щоби руске духовенство і світська інтелігенція численнійше при таких нагодах являли ся, а тим способом мали би наші побратимці нагоду пізнати наші величавий обряд, нашу мову, нашу народність, наші змаганя, а все те двигнуло би нас в очах широкого світа.

Подорожж монархів.

З Риму звіщають, що цар імовірно не поїде з візитою до Квіриналу, яка первісно була назначена на весну, а відтак відрочена до осені. Ще недавно соціалістї вельми остро висловили ся в італійскім парламенті про заповіджений приїзд царя. До сих неприязних висловів соціалістів прилучили ся також републиканські організації, так що італійске правительство дійшло до пересвідчення, що не мало би спромоги здержати неприязні демонстрації, наколиб цар приїхав до Риму. Навіть тоді, колиб для забезпеченя спокою правительсто на час побуту царя в Римі веліло увязнити яких кілька тисяч соціалістів і републиканців, не могло би бути певним супокою, бо треба би ще крім того осадити у вязниці яких 50 до 60 послів, котрі належать до двох згаданих в горі сторонництв. Правительсто не мало відваги хватити ся таких способів, бо могло би тим само протї себе викликати ще грізнійші напади. Нема сумніву, що ті відносини були одною з головних причин димісії міністра внутрішних справ, Джоліто. Рада міністрів ухвалила не відповідати на інтерпеляцію посла Моргаро в справі приїзду царя до Риму. Супроти сеї ухвали велів міністер заграничних справ Бачельому дати відповідь на інтерпеляцію, а відтак Моргарі виложив в палаті програму соціалістичних демонстрацій. Після сеї заяви зложив Джоліті признане своєї неспроможности, виступити супроти заповіджених демонстрацій і полишив розв'язку сеї задачі иншим. Можна отже припускати, що

серед таких відносин в Італії, цар не буде квати ся з візитою до Риму.

Президент Любе гостює в Англії. Его привіте в Лондоні було дуже величане, ентузіастичне. Візиті сій приписують велике значіне в англійській прасі, як видимому знакови француско-англійського зближеня. Що крім куртоазійних зглядів ревізитованя англійського короля, ся подорож начальника францускої републики має також політичне значіне, доказує ся обставина, що міністер заграничних справ Делькас товаришить ему. Вчора вечером відбув ся обід у француского амбасадора. Прибули Любе, король Едвард з родиною, всі міністри, визначні провідники сторонництв обох палат, амбасадори німецький, американський і російський. Бесід не було. Любе вітс здоровле короля і королівської родини. Зауважено, що Чемберлен відбув довшу конференцію з Делькасом. Вечером відбуло ся галеве представлене в театрі Ковентгарден. Королівство з президентом заняли одну ложу; всі прочі були заняті англійскою аристокрацією, яка прибула в комплеті. Коли Любе увійшов до ложы, оркестра заграла марсильянку.

Подорож італійського короля до Парижа заквестіонована задля недуги папи римского. Вправді в Квіриналі заявлено, що там не думають в нічім впливати на евентуальний вибір папи римского і полишають італійским кардиналам повну свободу, тож не з того згяду могла би стати відложена візита короля в Парижи, але з тої причини, що не годило-б ся підчас жалоби цілого католицкого світа обходити повитальні торжества начальників двох найбільших католицких держав. Однак до тепер в двірських кругах нічо не чувати про намір відложеня подорожж, так як недуга папи може продовжити ся на довший час. Надто з Парижа телеграфують, супроти поголоски про відложене італійської візити в Парижи, що тамошний італійський амбасадор не одержав в тім згяді жадного донесеня і інсталяційні роботи в палаті міністерства заграничних справ, де має замешкати король Віктор Імануїл, ведуть ся далше. В виду сего належить надїятися в найближшій часі італійської візити у Франції.

Новинки.

— **Календар.** В пятницу: руско-кат. Самсона; рим.-кат. Амалії дїви. — В суботу: руско кат. Кира і Йоана Безер; рим.-кат. Пелаягії муч.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні піерону просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновлене передплати, згядчо о вирівнане залеглостий та о приеднуванє нам нових передплатників.

— **Ексц. Митрополит Шелтицький** повернув вчора вечером з Відня до Львова.

— **За здоровле Св. Отця Льва XIII.** відправив вчора о. Тупісь в архикатедральній церкві св. Юрія співану Службу Божу.

Митрополита консистория поручила всему духовенству львівської архієпархії додавати до кожної Служби Божої Службу за болящих на інтенцію Св. Отця Льва XIII.

— **Гакату коле в очи,** що рускі робітники кинули ся на зарібки до Прус. Раз що через се мусять поліпшити ся заробкові відносини у східній Галичині, бо наш селянин не буде приневолений за безцін давати свою роботу у дворі, а по друге побоюють ся, щоби руский робітник не зробив конкуренції в Прусах мазурским „обезжасасам“. Тому то якийсь дописуватель Dziennik-a polsk-ого пише з Освєціма, немов то рускі робітники вертають з Прус, нарікаючи на „Народний комітет у Львові“, який їх вислав туди, бо робота там дуже тяжка, і числить ся на акорд, так що наш чоловік не годен заробити більше як одну марку на день, а до того мусить їсти погану страву і зносити пободі німецьких наставників. Уже те саме, що освєцімський дописуватель представляє нашого робітника, як некультурного, низшого умовим розвоєм від Мазура, з вроженою ліностю чоловіка — завлає брехню его виводам. За 15—30 кр. денної платні на паньскім лані у власнім селі наш робітник певно не спішить ся з інтензивностю роботи, але всюди, де вивандрує, виявляє ся одним з найенергичнійших піонерів культуризації краю. Чи в канадійских прериях, чи в пенсильвєнських законах, чи вкінці в бразилійских пралісах і аргентійских плянтаціях всюди цінять працю руского робітника. Не інакше буде і в Прусах, а доказом сего дати, які подає сам згаданий дописуватель, про сегорічну заробкову еміграцію. Отже в перших чотирох місяцях с. р. переїхало через Освєцім до Німеччини загалом не більше як 1992 робітників з руских повітів Галичини (на 11.203 робітників з польських повітів), але вже з маю виїхало 1.626 руских робітників, а в червні 2.841! Як на перший рік, сказати-б на пробу, се дуже знатне число і оно свідчить безсумніво, як з одной стороны про пошукуване руского робітника, так з другої стороны і про корисні условини праці, які він найшов в Прусах. Інтриги гакатистів не остоють ся супроти незбитих фактів!

— **Народче віче в Немирові** відбуде ся в неділю дня 12. с. м. о 5. год. пополудни в церковнім домі з таким порядком: 1) отворене віча і вибір провідництва, 2) реферат „про політичну ситуацію на галиційкій Русі“ з дискусиями і внесенями, 3) реферат „про економічне положенє нашого простонароду“ також з дискусиями і внесенями, 4) заклочене віча.

— **3 Тернополя.** В неділю 12. с. м. устроює тов-о „Тернопільський Боян“ концерт в сали замковій в Тернополі з отсею програмою: 1) Січньський-Шевченко: „Лічу в неволі.“ мін. хор в супров. фортепяну. 2) Мендельзон: „Марш весільний“ зі „Сну літньої ночи“, скрипка, чельо і фортеп. на 4 руки. 3) Верді: „La forza del vestigio“, сопр. сольо в супр. фортеп. відсьп. п. І. Р. 4) Людкевич-Шевченко: „Косар“, муж хор в супр. фортеп. 5) Мендельзон: „Осінь“, дуєт на сопран і альт, відсьп. п. І. Р. і Т. М. 6) а. Берріот: „Air varié“, б. Винявський: „Mazurka caracteristique“, скрип. сольо з фортеп. відогр. п. І. Л. 7) * * * „Вязанка пісень“, мін. хор в супр. фортеп. — Ціни місць: І рядні 2 К, II рядні 1 К, вступ на салю 60 сот., для пп. студентів 30 сот. Початок точно о 1/4 9 год. вечером. По концерті танці в комнатах тов-а „Руска Бесіда“. Вступ від особи 1 К.

— **Жадоба сензаци** Stow-a polsk-ого доходить до границь варварської беззгядности. Щодень

Родикне житє.

(Гадки проф. д-ра Фрідріха Паульзена).

Під розвагу руским „соколикам і паннам“

16)

подав

Др. ІВАН КОПАЧ.

Та сак чи так, а се вже очевидне, що і в Німеччині дуже скоро зменшує ся опір проти допущеня женщины до університетских студий. І ту стало ся те, що вже так часто показало ся: що перед дійсностю зникли намальовані на стїні страшилища. Присутність женщины на викладах не допровадила доси нігде, о скілько мені відомо, до непорядків або до шкоди. І так женщины певно не дасть ся більше усунути з висшої школи, коли вже раз здобула собі приступ до неї, лиш буде певно що раз більше добувати собі відповідну участь в наукових студиях і „учевих“ ставовищах.

Розуміє ся, в таким разі треба їй відповідної школи середної, якою є для хлопців гімназия. В ній мусіли-б дівчата учити ся, крім предметів належачих до загального образованя, також конечно потрібних язиків, до котрих нині мусить бути зачислена ще й латина, а надто

математика, і наук природних. А колиб жіночі гімназии стали поволі розширяти свій вплив також на т. зв. висші школи дівочі, то ї се був би також немалий хосєн. Прецінь і дівчата потребують школи, котра не потурала би їм склонности до строїв і зверхного блеску (Flitter), до мрійливости (Gefühlsschwelgerei) і ніби роботящого бездільства (geschäftiger Müsiggang), лиш виховувала їм до поважної праці і поважного думаня. Говорять, що граматики і математики не відповідає жіночій вдачі. Ба, та вони не відповідають і смакови многих хлопців; а мимо того ми їм від них не звільняємо, лиш уважаємо їм за спасенну виправу хлопячого ума. В школі народній подають ту саму науку хлопцям і дівчатам. Може ся обставина ї впливає рішучо на становище женщины в нищих верствах суспільних; вони жите беруть поважно, і до них кожний відносить ся поважно. За те „донечка висших сфер“ є дивною істотою, котрої вже само імя легко викликає усміх, як его хтось вимовив; кожний думає при тім про сотворіне, котре нічоного поважно не бере, і через те ї у других не находить поважного трактованя.

Само собою при тім розуміє ся, що загальний устрій вихованя жіночого пола має мати на оці не приготоване до наукових студий, лиш природне зване женщины. Найліпше було би,

якби курс приготовляющий до наукових студий наступав по укінченю загальної висшої школи жіночої, так щоби вступ до него відбував ся аж в дозрільшій віці.

Та що мушцини в Німеччині ще так часто виступають проти жаданя женщины, то се дїє ся, — на мій погляд — не так дуже з боязни перед зміцненєм конкуренції — як се, мабуть думают деякі писательки, що доторкають сеї справи; сучасна генерація мушцин ледви вже що потерпіла-б від такої конкуренції, а що до будуччини, то прецінь батькам так само лежить на серці добро дочок як добро синів. Також не є се упереджене до образованих панночек в нипішнім їм типі; блєск образована (Bildungsflitter) може молоду дівчину зробити на якийсь час привадною для молоденького аманта; але мужі і батьки звикли що иншого уважати важним і пожаданим. Мені видить ся, що се радше, надіймо ся, безпідставне побоюванє, що цілий рух жіночий йде як-раз до того, щоби зробити дівчат ще більше образованими, як вони є. То відраза до образованої панночки, котра лише з книжками і образами возить ся, а супроти дійсних і поважних задач життя носом крутить; то страх перед еманципованою дамою, котра курить, читає Золю, водить ся з кіньми і псами, коротко стриже волосє і дуже радо надїб-є

сей дивний анонс своє раніше число на мурах міста окремими плякатами і ото вже від понеділка афішує смерть Сьв. Отця. Ті плякати з написом «Parież umierający» викликають в місті велике обурення, тим більше, що стан здоров'я Сьв. Отця не проголошено зразу безнадійним, а лікарські бюлетени звучать тепер кориснішіше. І само Slowo polskie пізнало свою нагальність та щоби затушувати потрохи лихе вражіння своїх донесень, каже собі телеграфувати тепер з Риму «на власнім дроті»: «Стан здоров'я папи поліпшився так знатно, що римський люд починає говорити про чудо (!). Операція удала ся як найліпше і зачинають вірити, що папа може пережити ще тижні і місяці». Тож чи годило ся для низької сенсації афішувати: Parież umierający?!

— **3 Тов-а «Січ» у Львові.** На загальних зборах тов-а «Січ» у Львові, які відбули ся дня 4. липня с. р., вибрано головою Павла Чайківського, студ. філософ.; містоголовою Дарию Шухевичівну; секретаркою Ольгу Жураківську; виділовими: Стевана Витвицького, студ. прав., Адольфа Подлевського, студ. техн., Миколу Левкого, студ. філософ., Івана Сподітакевича, урядн. «Дністра», Теодора Гуля, студ. філософ., Володимира Домбровського, студ. філософ.

— **Із Станиславова пишуть нам:** В неділю було у нас велике сьвято — сьвято селянське: людський концерт в честь Тараса. Се не концерт був а величава маніфестація народна. Вже на дві години перед концертом зібралась сила народу коло театру Монюшка і веначе ждала на когось. За хвилину роздався голос труби — з угла камениці виступила юрба людей, а серед неї машерує збитою фалангою в повнім порядку ряд однаково убраних селян-парубків з червоними лентами через груди. Се «Січ» з Бузуполя. В кілька минут обісла те саме явище — прибув «Сокол» з Викторова. Перед театром не товпа людей а ціле море! Між ними визначають ся «Січовики» та «Соколи» — кождий хлоп в хлопів з бадьорною міною.

Салю театру Монюшка битком набита — скрізь самі селяни — інтелігенції дуже мало; число учасників сягало понад 1.000. — Програма концерту досить різномодна. Всі точки її випали на причуд гарно. Загальне признане здобув собі мішаний хор селянський з Маріямпольа, заложений і вишколений о. Матюком. Хор сей розпоряджає дуже гарними голосами, передовсім жіночими, так що сьміло можна покласти его на рівні з усіми нашими «Боянами». Появу ліричняка-коварлюга (п. Чайковський зі Львова) повитала ціла громада френетичними довгими оплесками. П. Чайківський крім сьго, що досить доладно грає на лірі, розпоряджає сильним, рівним та повним о широкій скалі голосом, яким по майстерски вмів володіти. З чутем та розумінням була виголошена деклямація «Ще не вмерла», як також кінцева точка «Прольоґ». П. Срецький в «Прольоґу» показав дуже багато талану так декляматорського як і драматичного і при відповідній школі став би справжнім артистом. Цілий концерт зробив велике вражіння на селян, на кождім лиці замітно було одушевлене; — з піснями: «Ще не вмерла» і «Не пора» усі розійшлись домів. — На сьмі місяці належить означити, що Тов-а «Просьвіта» повинно старатися як найбільше устроювати таких концертів на провінції, бо они сильню підмагають організацію і осьвідомлюване народу. Я сам чув як селяни говорили: «Чому то в нашім селі не дають таких концертів?» — (Т.о.)

мужеску одіж. Наколи провідницям жіночого руху удасть ся розвіяти підозріння, мовби вони мали з такими річами яку небудь спільність, наколи удасть ся їм переконати публичну опінію, що вони передовсім хотять нового поля до праці в заміні за страчене, тоді зараз зникнуть останки опору. Право на працю, на дійсну, поважну працю належить на кождий случай до загальних прав чоловіка, а по моїй думці воно займає навіть найперше місце з усіх. І се право, без сумніву, відобрано на жаль у великій мірі дівчатам висших верств. Неодна з них немає протягом цілих літ, котрі наступають по укінченню школи, правдивого, поважного zatrudнення яні в домі родичів ані по за ним; вона силоміць змушена до заповнюваня часу строями і кокетерією, фліртом і мріями. Справді, се легко зрозуміти, як поважно настроєна натура може дійти серед такого стану до хоробливого розстрою і отупіння (Erschlaflung). Образованем не може жити жаден чоловік, жити можна лиш працюю.

(Дальше буде).

— **На віче академіків,** яке має відбути ся в понеділок і вівторник, як нам доносять, приїхало вже кількадесят академіків з Відня і Черновець. Прочі мають прибути в неділю.

— **Темнота.** Яка темнота є ще по наших селах, сьвідчить отся подія: В Попельниках коло Заболотова арештовано Льока Лукачука, котрий казав, що має таку власть від Бога, що може відвертати тучеві хмари. Громада була рада, що найшла собі такого хмарника і зробила з ним умову, котру списано на раді громадській (!). Льоко обіцяв ся відвертати від Попельник всі небезпечні хвилі, а громада обіцяла ся за то дати ему таку заплату: хату, що стояла пустою, а в котрій бездомний Льоко мав мешкати, городець коло хати, в котрім Льоко мав відвертати хмари, для особистої безпечности варту з 4 господарів, котрі би стерегли Льока, а наковець по 40 сот. від кождого морґа. Коли би Льоко не додержав умови, то громада мала право его набити і вигнати із села. Хмарник не мав часу показати своєї штуки, бо его взяли під ключ. Та й добре стало ся, бо тепер в арешті сидить безнечнійше, як сидів би у відступленій хаті, де би его певно не минула була тяжка кара — темної громади.

— **Хліборобський страйк,** як доносять до «Діла», вибухнув в Вербиці, равського повіта.

— **Убитий електричністю.** Вчора вечером приключив ся у Львові перший случай смерти від електричного проводу. Була 8. год. вечером, як улицею Полчинською переходив урядник дирекції скарбу п. Казимир Рутковский. В тім часі падав густиий дощ і буря вила в гору понад горбами стрійськими і цитаделі. Несподівано роздався тріскот між деревами. Велика галузь липи, зломана бурею, упала на дріт електричний. Перерваний дріт упав в болото в поперек дороги. Сніп искор остеріг переходячого Рутковского перед грізним небезпеченством. З противної сторони йшло трох людей. На крик Рутковского двох з них стануло, а третій начеб нічого не чув, йшов дальше. За хвилину страшно закричав і упав на землю, саме на зрадливий, палючий дріт. З недалекої військової плавалні вибігло ще кількох вояків, але ніхто з присутних не сьмів приступити до умираючого, аби й себе не запровастити. Крик лежачого на землі був переразливий і переймав до глубини душі тих, що безчинно приглядали ся смерти чоловіка. Голос умираючого по двох мінутах притих. П. Рутковский тимчасом побіг до ремізи електричного трамваю. Інженер Дидушинський, що тоді мав інспекцію, замкнув електричні проводи і удав ся на місце нещасної пригоди. Небавом також приїхала ратункова станція, але всякі старання привернути жите помершому остали без успіху. Лікар уділив лише помочи раненим тим самим електричним током Василеві і Павліні Гевским. Гевські мали щасте. Коли они почули крик і вибігли з хати, наступили також на дріт і повалили ся обоє на землю. Однак їм прибіг на поміч Іван Дацько і відтягнув обоє на бік. Се їх спасло від смерти, хотяй обоє тяжко попекли ся. Померший мущина називає ся Йосиф Мавдик, батько двох дітей, був сторожом дому ч. 12. при ул. Пулавського а заразом робітником при залізниці. — Причиною сего нещастя було т. зв. «жидівське небо», с. є дріт розтягнений понад улицею, поза який не вільно жидам в шабас переходити. Давнійше сей дріт висів на двох стовпах на вишнім місці над ул. Полчинською, а коли стовпи зогнали, хтось розтягнув его межі трема стовпами телефонічними, перегорджуючи дротом два рази улицею. Щоби сего легко не замічено, прикріплено се «жидівське небо» до стовпів порцеляновими циліндрами, подібними до тих, на яких стояли дрти телефону. Зломана галузь перервала сей дріт, так, що він одним кінцем опер ся на електричний проводі, що служить до осьвітлення міста і до руху трамваю, а другим кінцем дріт упав на землю. Сильний ток електрики спливав сьм дротом до землі. Комісар поліції п. Курка веде тепер слідство в тім напрямі, хто посьмів без дозволу дирекції почти прикріпити «шабасовий дріт» до телефонічних стовпів. Без сумніву, зробив се жид з вирафінованою жидівською хитростию, розпинаючи дріт на верхках ерарияльних стовпів.

— **Сторожий пожарних** є на Шлеску 66. Якиби прирівнати простір Шлеска в Галичину, то у нас відповідно до простору нашого великого краю, повинно би бути 2300 сторожий пожарних, але як ще нам далеко до того числа?!

— **Нові сербські марки.** В Сербії видано вже нові марки; на одній їх стороні знаходиться срібний хрест з чотирма півмісяцями, а над сьм короною королівською. Значки почтові зладжені після взірців з р. 1806, котрі були тільки кілька місяців в обігу, а відтак стали усунені.

— **Дрібні вісти.** Вінчане п. Осина Чеховича з п. Олександром Твердохліб, донькою п. к. радника суду, відбуде ся дня 16. с. м. о год. 7½ вечером в парохіяльній церкві в Ярославі. — Намісник гр. Потоцький буде уділяти аудієнцій в понеділок дня 13. с. м. замість в неділю дня 12. с. м. — Цісар затвердив вибір Яна Гюньського, вла-

стителя дібр в Новім Селі, на презеса, а Тита Зарицького, властителя дібр в Хотиліюбу, на заступника презеса повітової ради в Цішанові. — Краєвий маршалок гр. Станислав Бадені виїздить дня 15. с. м. на одномісячну відпустку. — Доповняючий вибір одного члена повітової ради в Надвірні з сільських громад відбуде ся дня 17. серпня с. р., а вибір одного члена з групи більшої посілости дня 18. серпня с. р. — Вінчане п. Осипа Олешкевича, учителя, з п-ною Михайлиною Чупівною, б. артисткою руского театру, відбуде ся дня 21. с. м. о 12. год. в полудне в парохіяльній церкві св. Параскеві у Львові.

— **3 перемискої епархії.** В пропозицію прийняті оо.: 1) на Висову оо. Ів. Фекула, Ал. Дуркот, Діон Домбровский і Стеф. Тарнович; 2) на Залужє: Ів. Ярославич, Ів. Підляшецький, Йос. Ленчик, Юл. Яремкевич, Йос. Каранович, Мих. Лев і Ів. Головка; 3) на Чорноріки: Мих. Тимчишин; 4) на Креців Ів. Гринь; 5) на Морохів: Ів. Фекула, Пнт. Клочинський, Лев Саламон і Сев. Яминський; 6) на Мливи: Юр. Вербицький, Ал. Коцюба, Ілар. Паньковский, Авт. Клячинський, Ів. Товарницький, Йос. Каранович, Мих. Косоноцький, Мих. Наклович і Пет. Гарасимчук; 7) на Розстайне Стеф. Тарнович; 8) на Устиянову: Макс. Калинич, Ів. Кузів, Іл. Маковей, Єрон. Моравський, Пет. Княжинський, Брон. Гоцький, Ігн. Мохвацький, Ів. Лісикевич, Ів. Ольшанський, Ілар. Паньковский, Пет. Підляшецький, Ник. Паньковский, Евдоким Васильчак, Мих. Попель, Вас. Клиш, Орест Сиротинський, Валер. Ольшанський і Мих. Феняк. — Канон інституцію на Горіці дістав о. Евст. Кушнір. — Сотрудництва дістали оо.: Йос. Каранович в Курилівці, Ів. Ковальчик (управляюче) в Болахівцях і Волод. Заяць (управляюче) в Залузжі. — Намісництво продовжило дотацію з рел. фонда на один рік для сотрудників в Тарнаві і Маластові. — До канон. інституції на Крамарівку, порохницького дек., визваний о. Мих. Демцьо.

РОДИМЦІ! Приготовляйте діти до вступних іспитів до шкіл середніх!

Посмертні оповістки.

— **О. Іван Полянський,** парох в Боратині, ярославського деканата, упокоїв ся по довгій а тяжкій недужі дня 5. с. м. в 41. році жатя, а в 13. р. сьвященства. В. є. п.!

— **О. Дмитро Ходоровський,** парох в Іванчанах, збаражського деканата, львівської архієпархії, упокоїв ся в 87. році жатя а в 59. р. сьвященства. В. є. п.!

— **Померли:** в Трускавці Витовт Незабитовський, властитель Ланок, маршалок бобрецької ради повітової; — у Львові Жигмонд Горгольський, директор промислової школи, в 58. р. жатя.

Телеграми.

Рим, 9. липня. Вчора о год. 7. мін. 25 вечером видано про стан здоров'я папи бюлетин, який звучить: Сьв. Отець перевів день спокійно, без нападів ослабленя. Живчик бє сильнійше. Віддих супокійний. Взагалі стан здоров'я папи поліпшив ся.

Рим, 9. липня. Вчора о 9. год. вечером проф. Ляпоні ствердив, що спараліжована часть тіла папи починає знова відживати. В стані здоров'я папи настала зміна на ліпше.

Рим, 9. липня. Оголошений нині рано бюлетин звучить: Папа перевів ніч спокійно. В тій часті легких, якої не наповнювано кисенем, недуга не розвиває ся. Загальна полекша треває дальше. Ляпоні, Мацоні.

Рим, 9. липня. Voce della Vita зробила заміт лікарям, а головню проф. Ляпоніому, що поставили фалшиву діагнозу і через те наразили здоровле папи на небезпеченство.

Рим, 9. липня. Др. Мацоні заперечив, неначе мав сказати, що стан папи є безнадійний та що папа може ще жити лише 3 дні.

Рим, 9. липня. Дневник Voce della Verita доносить, що нині перед полуднем відбуде ся у папи лікарська нарада, в якій возьмуть участь: Ляпоні, Мацоні та інші два лікарі. Стан здоров'я папи незмінений. Папа перевів ніч спокійно. Ослаблене треває дальше.

Льондон, 9. липня. Бюро Райтера доносить з Шангаю: Народи російського міністра війни Куропаткина з російськими дипломатами виїдуть імовірно в хосен мирової політики Вітоґо. У спільній параді російських висших офіцирів і урядників з Китаю, Кореї і Манджурії, яка відбула ся в Порт Артурі, брав участь міністер Куропаткин.

Царгород, 9. липня. Розійшла ся ту чутка, що Порта виповіла війну Болгарії. — В турецьких кругах урядових заперечено сю чутку, яку мали пустити на біржі в спекуляційних намірах.

Атини, 9. липня. Депут. Ралі одержав порученє утворити новий кабінет міністерський. Ралі має покликати до кабінету самих Деліаністів.

Вісти господарські, промислові і торговельні.

Рахунок Краєвого Товариства кредитового урядників і священиків, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, за I. піврік 1903.

I. Стан довжний:

1) Удїли членів	11.869 К 34 с.
2) Фонд резервовий	711 „ 22 „
3) Вкладки щадничі	
а) стан на початку року 1903 К 43.478 с. 06	
б) вложено в	
I півроці „ 51.612 „ 09	
разом К 95.090 с. 15	
в) внято в червні	К 23.326 „ 45
Позістає з кінцем червня	71.763 К 70 с.
4) Сальдо побраних процентів	1.545 „ 11 „
5) Побрана провізія від посередництва в обезпеч. жит.	296 „ 14 „
6) З рахунку ріжних сторін	228 „ 18 „
7) Непіднята дивіденда	91 „ 50 „
Сума	86.505 К 09 с.

II. Стан чинний.

1) Позички уділені на скрипти і векслі:	
а) стан на початку року 1903 К 48.272 с. 90	
б) уділено в	
I півроці „ 66.138 „ 58	
разом К 114.411 с. 48	
в) сплачено в	
I півроці „ 33.361 „ 20	
Стан з кінц. червня	81.050 К 28 с.
2) Вщадничі почт. (оборот чековий)	271 „ 99 „
3) Льокації в товариствах кред. і банках	2.251 „ 32 „
4) Движимости	469 „ 80 „
5) Кошти заснованя	386 „ 30 „
6) Кошти адміністрації	344 „ 78 „
7) Готівка в касі	1.730 „ 62 „
Сума	86.505 К 09 с.

Членів прибуло 71, убуло —, остає з кінцем червня 1903 всіх членів 280 з 322 декларованими удїлами в сумі К 16.100.—. Удїл членський 50 кор. платний також ратами; вписове 2 К. Товариство приймає вкладки щадничі на 4½%, позички уділяє на 7%. Також посередничить Тов. в заключуваню обезпечень житєвих всякого рода.

Львів дня 30. червня 1903.

Дирекция:

Відозва.

Зближає ся час ферій вакаційних і відпочинку для молодежи по тяжкій і мозольній праці. Однакож більша часть єї не є в тим щасливим положеню, щоби по цілорічних трудах відповідно відпочати, дихнути свіжим воздухом та підратувати своє хитке здоровлє.

Підписаний видїл дякуючи за ласкаву поміч в сїм зглядї в часї минулих ферій, звертає ся і тепер з уклївною просьбою до щедрих руських родин, щоби прийняли на час ферій до свого дому бідних а пильних учеників, щоби ті могли не лиш скрипити свої сили фізичні але також мати нагоду доповнювати шкільне вихованє побутом в крузі образованім та поважнім.

Ласкаві зголошеня просить ся присилати до кінця червня с. р. на руки підписаного голови.

В Коломиї, дня 29. мая 1903.
За Видїл товариства «Шкільна Поміч»:
С. Недільський   Іван Білик
голова.   писар.

Тополя

Т. ШЕВЧЕНКА.

Серия перелисних листів (8 штук) з гарними ілюстраціями (чорними і кольорованими) до Шевченкової баллади «Тополя» вишла пакладом С. Гальберга в Бучачі. Набувати можна серіями і поодинокю у накладці та у всіх більших книгарнях і торговалях. Ціни низькі.

1(27—40)

**НАРОДНІ ІМНИ:
Ще не вмерла Україна!
Не пора!**

на картоновім папері видала «Народна Рада». Набувати можна в «Народній Канцелярії» у Львові (Ринок 10.) по 2 К за 100 примірників. На поchtову оплату належить долучити 20 сот. Менше як 100 прим. не висилає ся. (14-20)

За певну і добру льокацію поручаємо

4½% листи гіпотечні
4% листи гіпотечні коронові
5% листи гіпотечні преміювані
4% листи товариства кредитового земского
4½% листи Банку краєвого
5% облігації Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облігації пролінаційні і всілякі репти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшим курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів   ДІМ „ПРОСВІТИ“
Ринок Ч. 10.

одинокє руске товариство асекураційне, заснованє в 1892. р.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1903.
(Прїїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		зі Львова	
посп. і особ.	приходить о годїні			відходить о годїні	
6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня з Чернівців (Галац), Чорткова, Делятина	1:50	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор	6:22	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор
6:20	з Брухович, шод. від 15. мая до 13. вер. вк.	2:04	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний дв. Підзамче	6:30	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний дв. Підзамче
6:50	з Самбора (по отвореню зал. Львів-Самбір)	2:04	до Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича	6:43	до Кракова (Відня, Праги), Берлина
7:35	з Янова	8:25	до Кракова (Відня, Праги), Берлина	6:45	до Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича
7:40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8:35	до Кракова (Відня, Праги), Берлина	8:35	до Кракова (Відня, Праги), Берлина
7:55	на дв. головний	9:05	до Лавочного, Хирова, Калуща	9:05	до Лавочного, Хирова, Калуща
7:55	з Лавочного (Пешту), Калуща, Хирова	9:15	до Янова	9:15	до Янова
8:10	з Станиславова (від 1. мая до 30. вер. вкл.)	9:25	до Самбора, Хирова (по отвор. шляху)	9:25	до Самбора, Хирова (по отвор. шляху)
8:15	з Сокала, Рави рускої	9:40	до Белзця, Сокала, Любачева	9:40	до Белзця, Сокала, Любачева
8:55	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	10:35	до Чернівців, Потутор, Делятина	10:35	до Чернівців, Потутор, Делятина
10:25	з Рипова, Любачева	10:57	до Тернополя, Потутор, дв. Пїда.	10:57	до Тернополя, Потутор, дв. Пїда.
11:15	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10:40	до Янова від 17. мая до 13. вер. в нед. і сьв.	10:40	до Янова від 17. мая до 13. вер. в нед. і сьв.
1:10	з Лавочного, Калуща, Хирова, Борислава	1:14	до Пустомит 1. черв. до 13. вер. в нед. і сьв.	1:14	до Пустомит 1. черв. до 13. вер. в нед. і сьв.
1:25	з Янова	1:55	до Брухович від 17. мая до 13. вересня в недїлі і сьвїята	1:55	до Брухович від 17. мая до 13. вересня в недїлі і сьвїята
2:15	з Підволочиск, Копичинців на дв. Пїда.	2:10	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	2:10	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
2:30	на дв. голов.	3:05	до Янова шоденно від 1. мая до 30. вер.	3:05	до Янова шоденно від 1. мая до 30. вер.
3:14	з Брухович (15. мая до 13. вер. в нед. і сьв.)	3:15	до Рипова, Любачева	3:15	до Рипова, Любачева
4:35	з Стрия, Самбора, Скольско (15-30.9)	3:25	до Брухович шод. від 1. мая до 15. вер.	3:25	до Брухович шод. від 1. мая до 15. вер.
5:06	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Пїда.	3:30	до Самбора, Хирова (по отвор. шляху)	3:30	до Самбора, Хирова (по отвор. шляху)
5:30	на дв. голов.	3:40		3:40	
1:40	з Чернівців, Іцкан				
5:50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина				
5:55	з Белзця, Сокала, Любачева				
Нїч					
8:04	з Брухович (17. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	12:45	до Станиславова, Жидачева	6:05	до Станиславова, Жидачева
8:25	з Брухович (15. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	6:15	до Кракова, Відня, Берлина, Варшави	6:15	до Кракова, Відня, Берлина, Варшави
9:12	з Брухович (від 1. мая до 13. вер. в нед. і сьв.)	6:30	до Янова від 17. мая до 13. вер. будєн. дни а від 1/2 до 3/4 і від 1/2 до 3/4, 1904. шодєнно	6:30	до Янова від 17. мая до 13. вер. будєн. дни а від 1/2 до 3/4 і від 1/2 до 3/4, 1904. шодєнно
9:20	з Чернівців, Букарешту	6:40	до Лавочного (Пешту), Калуща, Хирова	6:40	до Лавочного (Пешту), Калуща, Хирова
9:25	з Янова (від 1. мая до 30. вер. в нед. і сьв.)	7:10	до Сокала і Рави рускої	7:10	до Сокала і Рави рускої
9:50	з Кракова, Відня, Берлина) Ясла, Риманова	7:20	до Перемишля від 1. мая до 31. жовтня	7:20	до Перемишля від 1. мая до 31. жовтня
10:00	з Самбора, Сянока (по отвор. шляху Львів-Самбір)	8:14	до Брухович (17. мая до 13. вер. в нед. і сьв.)	8:14	до Брухович (17. мая до 13. вер. в нед. і сьв.)
10:07	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	9:00	до Підволочиск, Бродів гол. дворець	9:00	до Підволочиск, Бродів гол. дворець
10:02	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Пїда.	9:20	дв. Підзамче	9:20	дв. Підзамче
10:20	на дв. голов.	9:55	до Янова від 17. мая до 13. вер. в нед. і сьв.	9:55	до Янова від 17. мая до 13. вер. в нед. і сьв.
10:40	з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуща	10:42	до Іцкан, Чорткова	10:42	до Іцкан, Чорткова
3:09	з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче	10:55	до Кракова, Відня, Варшави, Праги	10:55	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
3:30	на дворець головний	11:00	до Підволочиск, Бродів дв. головний	11:00	до Підволочиск, Бродів дв. головний
		11:24	дв. Підзамче	11:24	дв. Підзамче
		4:10	до Кракова, Відня, Праги, Самбора	4:10	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
		5:50	до Брухович від 17. мая до 13. вер. шод.	5:50	до Брухович від 17. мая до 13. вер. шод.

ЗАМІТКА: Пара нічна числїть ся від 6. годїни вечером до 5. годїни 59. минут рано. Час середно-європейський рїжнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5.) уділяє пояснєнь в справах залїзничних, продає білєти всякого рода і розклади їади.